

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Gemeente Smallingerland

(versie 2013)

Inhoudsopgave:

Inleiding	Pag. 3
1. Definities	Pag. 4
2. Doelstelling Inkoop en Aanbesteden	Pag. 5
3. Juridische uitgangspunten	Pag. 6
3.1 Algemeen juridisch kader	
3.2 Uniforme documenten	
3.3 Algemene beginselen bij inkoop	
3.4 Grensoverschrijdend belang	
3.5 Mandaat en volmacht	
3.6 Afwijkingsbevoegdheid	
4. Algemene uitgangspunten	Pag. 8
4.1 Bestuurlijke- en ambtelijke integriteit	
4.2 Duurzaam inkopen	
4.3 Sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid	
4.4 Innovatie	
5. Economische uitgangspunten	Pag. 9
5.1 Product- en marktanalyse	
5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie	
5.3 Lokale economie en MKB	
5.4 Bepalen van de inkoopprocedure	
5.5 Uitzonderingen	
5.6 Eerlijke mededinging en commerciële belangen	
5.7 Publicatie en bekendmaking	
6. Publicatie en bekendmaking	Pag. 12
7. Organisatorische uitgangspunten	Pag. 12
7.1 Inkoop in de organisatie	
7.2 Verantwoordelijken	

Inleiding

De gemeente wil een zodanig inkoop- en aanbestedingsbeleid voeren dat specifiek en gericht een impuls kan worden gegeven aan duurzaamheid, innovatie, social return en de inzet van lokale leveranciers en aannemers.

Er moet daarbij aandacht zijn voor de doelmatigheid en de rechtmatigheid van inkoop en aanbesteding dient daarbij te worden geborgd.

In samenhang met de invoering van de "Aanbestedingswet 2012" vormt dit de aanleiding voor een actualisering van het beleid en de herziening van de Algemene Inkoopvoorwaarden van de Gemeente.

In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt het Inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen Inkoop in de Gemeente plaatsvindt. Aangezien Inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, is de Gemeente continu bezig met het doorvoeren van verbeteringen in de Inkoopprocessen.

De Gemeente gaat bij het inkopen van Werken, Leveringen of Diensten uit van:

1. Gemeentelijke doelstellingen (zie verder hoofdstuk 2)
2. Juridische uitgangspunten: hoe gaat de Gemeente om met de relevante regelgeving?
(zie verder hoofdstuk 3)
3. Ethische en ideële uitgangspunten: hoe gaat de Gemeente om met de maatschappij en het milieu in haar Inkoopproces?
(zie verder hoofdstuk 4)
4. Economische uitgangspunten: hoe gaat de Gemeente om met de markt en leveranciers?
(zie verder hoofdstuk 5)
5. Organisatorische uitgangspunten: hoe koopt de Gemeente in?
(zie verder hoofdstuk 7)

1. Definities

In dit model Inkoop-en aanbestedingsbeleid wordt gebruikgemaakt van de begripsbepalingen zoals gedefinieerd in artikel 1.1 Aanbestedingswet. Daarnaast wordt verstaan onder:

Aanbesteden	Een vorm van inkopen, waarbij de inkopende partij aan meerdere partijen de mogelijkheid biedt om op geformaliseerde wijze een vergelijkbare aanbieding in te dienen.
Contractant	De in de Overeenkomst genoemde wederpartij van de Gemeente.
Diensten	Diensten voor de overheid als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.
Gemeente	De Gemeente Smallingerland te Drachten.
Inkoop	Het omvat (rechts)handelingen van de Gemeente, bestaande in het <i>procesmatig inventariseren</i> en <i>specificeren</i> van hetgeen ingekocht dient te worden, het <i>selecteren</i> en <i>contracteren</i> van de meest geschikte Ondernemer, het daadwerkelijk <i>bestellen</i> van Werken, Leveringen en/of Diensten en het <i>bewaken</i> van hetgeen ingekocht dient te worden inclusief de <i>nazorg</i> .
Inkoopproces	Het proces in de periode tussen de start van het proces van Aanbesteden en het aanbod van een Ondernemer, gericht op en resulterend in een overheidsopdracht of raamovereenkomst of in een op basis van een raamovereenkomst geplaatste (deel)opdracht.
Leveringen	Leveringen als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
Ondernemer	Een juridische entiteit die is aan te merken als 'aannemer', 'leverancier' of 'dienstverlener' zoals bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet
Werk	Werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.

2. Doelstelling Inkoop en Aanbesteden

De Gemeente wil met dit Inkoop-en aanbestedingsbeleid de volgende doelstelling realiseren:

Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.

De Gemeente leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van het Inkoop-en aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt de Gemeente efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven moeten daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. De Gemeente houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor bedrijven tot gemeentelijke opdrachten.

Om deze doelstelling te realiseren zijn juridische, economische en organisatorische uitgangspunten vastgelegd in dit Inkoop-en aanbestedingsbeleid.

Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3. Juridische uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

Uitzonderingen op (Europese) wet- en regelgeving zullen door de Gemeente restrictief worden uitgelegd en toegepast om te voorkomen dat het toepassingsbereik van deze wet- en regelgeving wordt uitgehouden. De voor het Inkoop-en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgen uit:

Aanbestedingswet:

Dit nieuwe wettelijke kader (2013) implementeert de Europese Richtlijnen 2004/18/EG en 2004/17/EG ('Aanbestedingsrichtlijnen') en Richtlijn 2007/66/EG ('Rechtsbeschermingsrichtlijn'). Deze wet biedt één kader voor overheidsopdrachten boven en - beperkt - onder de (Europese) drempelwaarden en de rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.

De uitzonderingen die in de Aanbestedingswet zijn opgenomen voor de Europese aanbesteding van overheidsopdrachten, zijn ook van toepassing op de nationale en onderhandse aanbestedingen.

Europese wet- en regelgeving:

Wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De 'Aanbestedingsrichtlijnen' en de 'Rechtsbeschermingsrichtlijn' vormen momenteel de belangrijkste basis.

Burgerlijk Wetboek:

Het wettelijke kader voor overeenkomsten.

Gemeentewet:

Het wettelijke kader voor gemeenten.

Mandaatregeling van de Gemeente

De regeling waarin is vastgelegd welke ambtenaren rechtsgeldig rechtsgevolgen in het leven kunnen roepen namens de Gemeente

3.2 Uniforme documenten

De Gemeente hanteert uniforme documenten tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat Ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De Gemeente benut bij betreffende inkopen de volgende documenten :

- Aanbestedingsreglement Werken 2012 ('ARW 2012');
- Gids Proportionaliteit (versie januari 2013)
- Richtsnoeren Leveringen en Diensten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
- Uniforme Klachtenregeling van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
- Uniforme Eigen Verklaring Aanbestedingen

3.3 Algemene beginselen bij Inkoop

a. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

De Gemeente neemt bij inkopen de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- **Gelijke behandeling:** Gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden.
- **Non-Discriminatie:** Discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
- **Transparantie:** De gevolgde procedure dient navolgbaar (en dus controleerbaar achteraf) te zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling.
- **Proportionaliteit (evenredigheid):** De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De Gemeente past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden zoals bedoeld en opgenomen in de Gids Proportionaliteit
- **Wederzijdse erkenning:** Diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de Gemeente.

b. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

De Gemeente neemt bij haar inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en het vertrouwensbeginsel

3.4 Grensoverschrijdend belang

Voor opdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang zal de Gemeente een passende mate van openbaarheid in acht nemen. Dit vloeit voort uit het transparantiebeginsel.

3.5 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de vigerende "Mandaatregeling" van de Gemeente. De Gemeente wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

3.6 Afwijkingsbevoegdheid

Afwijkingen van dit Inkoop-en aanbestedingsbeleid zijn slechts mogelijk en toegestaan op basis van een besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente en voor zover een en ander op basis van de geldende regelgeving mogelijk is.

3.7 Klachtenafhandeling

De gemeente hanteert een regeling van klachtenafhandeling conform de standaard voor klachtenafhandeling bij aanbestedingen, zoals opgesteld in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken.

4. Algemene uitgangspunten

4.1 Sociaal- / Maatschappelijk verantwoord inkopen

a. Bestuurlijke en ambtelijke integriteit.

De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde codes en richtlijnen voor Integriteit van de Gemeente. Zij handelen zakelijk en objectief waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen.

b. De Gemeente contracteert integere Ondernemers.

Een toetsing van de integriteit van Ondernemers is bij Inkoop (en aanbesteding) in beginsel mogelijk bijvoorbeeld door de toepassing van "uitsluitingsgronden" en/ of het hanteren van de Gedragsverklaring Aanbesteden. Hierbij wordt aansluiting gevonden bij hetgeen daaromtrent is bepaald in de Aanbestedingswet onder Artikel 1.20

c. Eerlijke mededinging en commerciële belangen

De Gemeente bevordert eerlijke mededinging. De betrokken Ondernemers moeten een eerlijke kans krijgen om de opdracht gegund te krijgen. Door objectief, transparant en non-discriminerend te handelen bevordert de Gemeente een eerlijke mededinging. Dit zal bijdragen aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op lange termijn). De Gemeente wenst geen Ondernemers te betrekken in haar inkoopproces die de mededinging vervalsen.

4.2 Duurzaam inkopen

Bij inkopen neemt de Gemeente milieuaspecten in acht (o.m. "Cradle to cradle" - principe en CO2 -reductie) indien dat bij de opdracht mogelijk en financieel en technisch verantwoord is.

4.3 Sociaal- Maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Hierbij spelen onderwerpen als arbeidsreïntegratie, arbeidsomstandigheden en - indien passend - social return.

Social - return is onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen en richt zich met name op de positie van mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt.

Onder social-return wordt verstaan het opnemen van voorwaarden, eisen en wensen in inkoop- en aanbestedingstrajecten , zodat de opdrachtnemer een bijdrage levert aan het gemeentelijke beleid ten aanzien van het bieden van werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij kan worden gedacht aan het realiseren van extra reguliere banen, leerwerkplekken, stageplekken en werkervaringsplaatsen De wijze waarop hieraan inhoud wordt gegeven kan bij elke inkoopopdracht afzonderlijk worden bepaald.

4.4 Innovatie

De Gemeente staat open voor - daar waar mogelijk - innovatiegericht inkopen (en aanbesteden).. Bij innovatie-gericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat de Gemeente ruimte aan de Ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden. Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing, maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand product. Om die reden geldt de toepassing van het gunningscriterium 'economisch meest voordelige inschrijving' als uitgangspunt (art. 2.114 Aw) .

5. Economische uitgangspunten

5.1 Product- en Marktanalyse

- a. Inkoop vindt plaats op basis van een voorafgaande product- en marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.**

De Gemeente acht het van belang om de markt te kennen door - indien mogelijk - een product en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het 'product' en de relevante markt(vorm). Een marktanalyse leidt tot het inzicht in de relevante markt(vorm), de Ondernemers die daarop opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: Kopers-of verkopersmarkt). Een marktconsultatie met Ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse.

5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

- a. De Gemeente acht een te grote afhankelijkheid van Ondernemers niet wenselijk.**

De Gemeente streeft - met inachtneming van de geldende aanbestedingsrechtelijke wet- en regelgeving - naar onafhankelijkheid ten opzichte van Ondernemers zowel tijdens als na de contractperiode. De Gemeente moet in beginsel vrij zijn in het maken van keuzes bij haar Inkoop ook vanwege de naleving van de (Europese) wet- en regelgeving.

- b. De Gemeente kiest voor de meest aangewezen ondernemersrelatie.**

Gedurende de contractperiode kan bij de Contractant afhankelijkheid ontstaan van de Gemeente door bijvoorbeeld de te behalen doelstellingen, resultaten, productontwikkelingen (innovatie) of het creëren van prikkels. De Gemeente kiest in dat geval voor de meest aangewezen ondernemersrelatie. De mate van (on)afhankelijkheid in een ondernemersrelatie wordt onder andere bepaald door de financiële waarde van de opdracht, mate van concurrentie in de sector (concentratiegraad) en beschikbaarheid van alternatieve leveranciers.

5.3 Lokale economie & MKB

- a. De Gemeente heeft oog voor de lokale economie zonder dat dit tot discriminatie van Ondernemers leidt.**

In gevallen waar een enkelvoudige Inkoop en/of een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure volgens de aanbestedingsregels is toegestaan, kan rekening worden gehouden met de lokale economie en lokale Ondernemers. Discriminatie moet daarbij worden voorkomen en de Gemeente wil niet onnodig regionale, nationale, Europese of mondiale kansen laten liggen.

Voor Leveringen en Diensten tot € 50.000 en Werken tot € 150.000 worden zoveel mogelijk lokale leveranciers benaderd. Voor Leveringen en Diensten van € 50.000 tot de Europese drempelwaarde en Werken tot een waarde van € 1.500.000 worden zoveel mogelijk regionale leveranciers benaderd. Daarbij wordt verstaan dat lokale leveranciers gevestigd zijn in Smallerland en aangrenzende gemeenten en regionale leveranciers gevestigd zijn in de drie Noordelijke provincies.

b. De Gemeente heeft oog voor het midden-en kleinbedrijf (MKB).

Uitgangspunt is dat alle Ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. De Gemeente houdt echter bij haar inkopen de mogelijkheden voor het midden-en kleinbedrijf in het oog. Dit zal de Gemeente doen door waar mogelijk gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie-en gunningscriteria.

5.4 Bepalen van de inkoopprocedure

Bij het bepalen van de inkoopprocedure hanteert de Gemeente de volgende methode:

De Gemeente zal - met inachtneming van de Gids Proportionaliteit - bij onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren, tenzij blijkt dat dit niet aansluit bij het type Inkoop en het karakter van de markt waarin de potentiële inschrijvers opereren.

<i>(Bedragen zijn exclusief BTW)</i>	Werken	Leveringen	Diensten
Enkelvoudig	<i>Tot € 150.000</i>	<i>Tot € 50.000</i>	<i>Tot € 50.000</i>
Meervoudig	<i>€ 150.000 tot € 1.500.000</i>	<i>€ 50.000 tot €150.000. Voor opdrachten tussen de € 150.000 en € 200.000 verdient de Europese aanbestedingsprocedure in beginsel de voorkeur. Het hanteren van de meervoudig onderhandse procedure is voor opdrachten met een waarde tussen € 150.000 en € 200.000 slechts toegestaan indien de aard van de specifieke opdracht dat toelaat. Een en ander wordt expliciet gemotiveerd in de aanbestedingsstukken.</i>	<i>€ 50.000 tot € 150.000. Voor opdrachten tussen de € 150.000 en € 200.000 verdient de Europese aanbestedingsprocedure in beginsel de voorkeur. Het hanteren van de meervoudig onderhandse procedure is voor opdrachten met een waarde tussen € 150.000 en € 200.000 slechts toegestaan indien de aard van de specifieke opdracht dat toelaat. Een en ander wordt expliciet gemotiveerd in de aanbestedingsstukken.</i>
Nationaal	<i>€ 1.500.000 tot- Europees drempelbedrag</i>		
Europees	<i>Vanaf Europees drempelbedrag</i>	<i>In ieder geval vanaf Europees drempelbedrag en bij voorkeur ingeval van opdrachten tussen € 150.000 en € 200.000 (zie opmerking in deze tabel in de rij 'meervoudig')</i>	<i>In ieder geval vanaf Europees drempelbedrag en bij voorkeur ingeval van opdrachten tussen € 150.000 en € 200.000 (zie opmerking in deze tabel in de rij 'meervoudig')</i>

Enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag

De Gemeente vraagt aan één ondernemer een offerte

Meervoudig onderhandse offerteaanvraag

De Gemeente vraagt ten minste drie ondernemers en ten hoogste vijf ondernemers een offerte.

Nationale aanbesteding

Onder de Europese drempelbedragen zal de Gemeente "Nationaal" aanbesteden waarbij zij de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht en dit Inkoop-en aanbestedingsbeleid in acht zal nemen. De Gemeente zal voorafgaand aan de opdrachtverlening een aankondiging plaatsen. (Zie onder 6)

Europees aanbesteden

Boven de (Europese) drempelbedragen zal de Gemeente in beginsel Europees aanbesteden, behoudens uitzonderingen die gelden volgens de Aanbestedingswet.

5.5 Uitzonderingen

In bepaalde situaties kan een afwijkende procedure worden toegepast.

Een afwijkende procedure kan uitsluitend worden toegepast na expliciete toestemming van het College van Burgemeester en Wethouders en indien en voor zover de geldende wet- en regelgeving het maken van een uitzondering op het beleid toelaat.

Bijzondere situaties

Bijzondere situaties waarbij een afwijkende procedure toepasbaar is kunnen onder meer zijn: de concurrentiegerichte dialoog, de onderhandelingsprocedure of het uitschrijven van een prijsvraag

Alleenrecht

De Gemeente kan aan een andere aanbestedende dienst of een samenwerkingsverband van aanbestedende diensten - op basis van een uitsluitend recht - overheidsopdrachten gunnen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij artikel 2.24 van de Aanbestedingswet

Inbesteden en quasi-inbesteden

Van inbesteden is sprake als de Gemeente een opdracht verstrekt aan een afdeling die deel uitmaakt van de eigen organisatie.

Van quasi-inbesteden is sprake als de Gemeente een opdracht verstrekt aan een afgescheiden rechtspersoon waarbij aan twee cumulatieve voorwaarden wordt voldaan:

- de Gemeente oefent op de opdrachtnemer toezicht uit zoals op de eigen organisatie
- de opdrachtnemer verricht het merendeel van zijn werkzaamheden ten behoeve van de Gemeente die toezicht houdt op deze opdrachtnemer

Deze opdrachtverstrekkingen vallen buiten het bereik van de aanbestedingsregelgeving.

6. Publicatie en bekendmaking

Nationale aanbestedingen

De aankondigingen en gunningen vinden plaats via het elektronische systeem voor aanbestedingen te weten <http://www.tenderned.nl> en via de gemeentelijke internetsite <http://www.smallingerland.nl>

Europese aanbestedingen

Een publicatie van Europese aanbestedingstrajecten wordt evenals de publicatie van de gunning eveneens geplaatst op <http://tenderned.nl> en op de gemeentelijke internetsite <http://www.smallingerland.nl>

7. Organisatorische uitgangspunten

7.1 Inkoop in de organisatie

De Inkoop is in Smallingerland decentraal georganiseerd. Dat wil zeggen dat elke afdeling verantwoordelijk is voor de organisatie van de eigen Inkopen en aanbestedingen.

7.2 Verantwoordelijken

De Inkoop wordt concreet uitgevoerd door het ambtelijk apparaat op basis van het "Mandaatbesluit". Het College van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid.